

Kom(95)647

29 MRS. 1996

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

ORIGINAL

Bruxelles, den 24.01.1996
KOM(95) 647 endelig udg.

96/0027 (COD)

151010+

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE
om revisionen af Det Europæiske Fællesskabs program
for politik og handling i forbindelse med miljøet og
bæredygtig udvikling "Mod en bæredygtig udvikling"

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Kommissionen vedtog den 18. marts 1992 Det Europæiske Fællesskabs program for politik og handling i forbindelse med miljøet og bæredygtig udvikling under titlen "Mod en bæredygtig udvikling". Parlamentets beslutning af 17. november 1992 bekræftede de i programmet udstukne retningslinjer, og Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer godkendte ved deres resolution af 1. februar 1993 den generelle indfaldsvinkel og strategi i programmet.

Programmet er i alt væsentligt rettet mod år 2000; men det rummer krav om en omfattende revision af strategien inden udgangen af 1995. Dette revisionsarbejde er blevet gennemført i løbet af 1995 og forfulgte den overordnede målsætning om at analysere, hvorvidt den proces, som blev iværksat ved det femte miljøprogram, er blevet rodfæstet, om at udpege eventuelle hindringer for programmets heldige udfald samt om at foreslå handlinger, som kan sikre en mere effektiv gennemførelse af programmets initiativer. Dette indbefatter også, at der tages højde for den udvikling og de tendenser, som har vist sig siden programmets vedtagelse.

En omfattende statusrapport om programmets gennemførelse vedtaget af Kommissionen den 10. januar 1996 (KOM(95) 624 endelig udg.) og en opdateret miljøberetning udsendt af Det Europæiske Miljøagentur den 10. november 1995 udgør de faktuelle dele af revisionsprocessen. Revisionsprocessen har beroet på omfattende deltagelse og høring af fællesskabsinstitutioner, medlemsstater, regionale og lokale myndigheder og en bred vifte af europæiske organisationer. Nærværende forslag udgør resultatet af den overordnede vurdering på nuværende tidspunkt af programmets gennemførelse. Forslaget fremlægges i form af en handlingsplan, som skal sikre en mere effektiv gennemførelse af de i programmet indeholdte initiativer.

Nærværende forslag fokuserer navnlig på handling på fællesskabsplan; men det erkendes, at programmets succes afhænger af en aktiv deltagelse af alle samfundets aktører, herunder offentlige myndigheder i medlemsstaterne på både nationalt, regionalt og lokalt plan, offentlige og private virksomheder samt offentligheden både i rollen som borgere og forbrugere. For at sikre en gennemførelse i praksis anbefales det i statusrapportens konklusion, hvilket niveau som er mest hensigtsmæssigt for de forskellige handlinger.

Nu da programmet har været i kraft i 3 år, er den generelle vurdering, at dets indfaldsvinkel til og strategi for en bæredygtig udvikling fortsat er gyldig. Det Europæiske Miljøagentur fremhæver imidlertid i sin rapport behovet for "at fremskynde EU's miljøpolitik, såfremt Unionen ønsker at nå de miljømæssige målsætninger og delmål for år 2000 og senere, som er defineret i programmet, dvs. at bane vejen for en bæredygtig udvikling".

I statusrapporten henledes opmærksomheden på det forhold, at de fleste faktorer, som er nødvendige for processen, allerede er identificeret i programmet. Det konkluderes i statusrapporten, at der er behov for et fornyet politisk engagement for at gøre de nødvendige handlinger mere effektive. Med dette for øje er den væsentligste opgave på dette trin at prioritere indsatsen og yderligere omsætte programmets strategi til pragmatiske og operationelle værktøjer.

Der er udpeget fem højtprioriterede områder, som kræver øget indsats på fællesskabsplan for at sikre en mere effektiv gennemførelse af programmets initiativer for perioden indtil år 2000:

- udvikling af forbedrede initiativer til indarbejdelse af miljødimensionen i andre politiske områder. Den aktuelle beslutning definerer de foranstaltninger, som er nødvendige på fællesskabsplan for bedre at kunne indarbejde miljøhensyn i landbrugs-transport-, energi-, industri- og turismesektoren,
- et bredere udbud af instrumenter, som skal frembringe forandringer i retning af en bæredygtig udvikling og især fokusere på markedsbaserede instrumenter, forskellige andre horisontale instrumenter samt anvendelse af Fællesskabets egne finansielle støttemekanismer som et middel til fremme af en bæredygtig udvikling,
- øget effektivitet inden for Fællesskabets miljølovgivning gennem foranstaltninger rettet mod at forbedre lovgivningens gennemførelse og håndhævelse, herunder forbedrede og i passende omfang forenklede lovgivningsmæssige rammer,
- yderligere handling vedrørende kommunikation, oplysning, almen uddannelse og efteruddannelse med det sigte at øge bevidstheden om en bæredygtig udvikling samt at iværksætte forandringer,
- styrke Fællesskabets rolle i internationale aktioner inden for miljøet og en bæredygtig udvikling. Dette indebærer øget samarbejde om miljøspørgsmål med de central- og østeuropæiske lande, styrkelse af den generelle, internationale indsats over for miljøet og en bæredygtig udvikling samt formulering af tilgange til handel og miljø.

Som supplement til disse fem højtprioriterede områder er der udpeget fem yderligere emner, som behøver særlig opmærksomhed på dette stadium, hvis programmets gennemførelse skal kunne fremskyndes yderligere:

- forbedring af det faktuelle grundlag for udarbejdelse af Fællesskabets miljøpolitik gennem tilvejebringelse af pålidelige og sammenlignelige data, statistikker og indikatorer, holdbare videnskabelige oplysninger samt en vurdering af omkostninger og fordele (cost/benefit-analyser) ved handling eller undladelse af handling,
- udarbejdelse af aktioner til fremme af bevidsthed og adfærdsændringer inden for industrien og hos forbrugerne med det formål at sikre mere bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre,
- yderligere udvikling af begreberne "fælles ansvar" og "partnerskab",
- øgede incitamentter for initiativer på lokalt og regionalt plan inden for områder, som er væsentlige for en bæredygtig udvikling, navnlig i henseende til anvendelse af fysisk planlægning som et instrument til fremskyndelse af en bæredygtig udvikling, by- og landudvikling, kystområder og naturbevaring,

- yderligere udvikling af de miljøtemaer, som er udpeget i det femte miljøprogram; navnlig klimaændring og nedbrydelse af ozonlaget, forurening og luftens kvalitet, forvaltning af vandressourcer, affaldshåndtering, støj, naturbeskyttelse og arternes mangfoldighed samt forvaltning af kemikalier.

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE
om revisionen af Det Europæiske Fællesskabs program
for politik og handling i forbindelse med miljøet og
bæredygtig udvikling "Mod en bæredygtig udvikling"

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 130 S, stk. 3, første afsnit,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B, og

ud fra følgende betragtninger:

Kommissionen vedtog den 18. marts 1992 Det Europæiske Fællesskabs program for politik og handling i forbindelse med miljøet og bæredygtig udvikling "Mod en bæredygtig udvikling", i det følgende benævnt "programmet";

Europa-Parlamentet godkendte i sin beslutning af 17. november 1992 programmets retningslinjer;

Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer godkendte i deres resolution af 1. februar 1993⁽¹⁾ den generelle fremgangsmåde og strategi for programmet;

Det Økonomiske og Sociale Udvalg godkendte i sin udtalelse af 1. juli 1992 programmets formål og struktur;

selv om mange af foranstaltningerne og aktionerne under programmet først afsluttes efter år 2000, skal der foretages en midtvejsrevision heraf inden udgangen af 1995;

siden programmets vedtagelse er der sket en række udviklinger, der får følger for den bæredygtige udvikling, navnlig vedtagelsen af Agenda 21, der var resultatet af FN's konference om miljø og bæredygtig udvikling, samt Kommissionens vedtagelse af hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse;

udvidelsen af Den Europæiske Union med tre nye medlemsstater, Østrig, Finland og Sverige, stiller Unionen over for nye miljømæssige udfordringer og bevirker, at Fællesskabet er nødt til at revidere en række af retsfor skrifterne på miljøområdet;

⁽¹⁾ EFT nr. C 138 af 17.5.1993, s. 1.

Kommissionen har foretaget en omfattende høring i forbindelse med revisionen af programmet med henblik på at indhente oplysninger om de hidtil opnåede resultater og eventuelle hindringer for programmets gennemførelse;

Kommissionen forelagde i januar 1996 en statusrapport vedrørende programmets gennemførelse;

Det Europæiske Miljøagentur forelagde den 10. november 1995 en ajourført statusrapport vedrørende miljøet som bidrag til revisionen af programmet;

de overordnede strategier, målsætninger og vejledende aktioner i det oprindelige program er fortsat gældende, og programmet udgør et passende udgangspunkt for Fællesskabets og medlemsstaternes gennemførelse af Agenda 21;

programmets grundlæggende strategi går ud på at integrere miljøpolitikken i andre relevante politikker, ved at de vigtigste aktører inden for samfundet deltager aktivt i en udvidelse og uddybning af omfanget af instrumenter, der anvendes til at tilvejebringe adfærdsændringer;

det fremgår af statusrapportens konklusioner, at der er sket fremskridt på en række områder, men at der fortsat skal gøres en stor indsats for at opnå bæredygtighed;

i statusrapporten identificeres de vigtigste prioriterede aktioner, der skal gennemføres for at sikre, at udviklingen i retning af en bæredygtig udvikling fremskyndes; Fællesskabet bør koncentrere sig om et begrænset antal prioriteter og andre emner, der kan støtte programmets gennemførelse;

i forbindelse med gennemførelsen af den strategi, der er fastlagt i programmet, skal nødvendigheden af at integrere miljøovervejelser i alle Fællesskabets politikker og aktioner i højere grad give sig praktiske udslag; med henblik herpå er der identificeret en række prioriteter, hvor aktioner kan gennemføres mest effektivt på fællesskabsplan i forbindelse med målsektorerne landbrug, transport, energi, industri og turisme;

denne afgørelse berører ikke retsgrundlaget for de foranstaltninger, der, selv om de er i overensstemmelse med målsætningerne for de aktioner, der indgår i denne afgørelse, er vedtaget som led i andre fællesskabspolitikker;

det har vist sig vanskeligere end forventet at udvide omfanget af instrumenter; det er nødvendigt at udvikle og anvende andre instrumenter, der skal supplere lovgivningen, for at opnå væsentlige ændringer i retning af en bæredygtig udvikling i forbindelse med de nuværende tendenser og former for praksis; det indebærer en yderligere udvikling af markedsbaserede instrumenter og horisontale instrumenter samt en bedre brug af Fællesskabets egne finansielle mekanismer som et middel til at fremme en bæredygtig udvikling;

det er nødvendigt at sikre en bedre gennemførelse og håndhævelse af miljøforanstaltninger, hvilket indebærer, at der må sættes ind på alle niveauer i forbindelse med udstedelsen af retsforskrifter;

kommunikation, information, almen uddannelse og erhvervsuddannelse er af afgørende betydning for at øge bevidstheden og fremme adfærdsændringer inden for alle samfundets sektorer;

Fællesskabet har en vigtig rolle at spille i forbindelse med internationale initiativer vedrørende miljø og bæredygtig udvikling; det er nødvendigt at tage de internationale udfordringer op, navnlig de associerede central- og østeuropæiske landes mulige tiltrædelse af Fællesskabet, behovet for at øge samarbejdet med Middelhavslandene og behovet for at videreføre den udvikling, der blev startet på FN's konference om miljø og bæredygtig udvikling og drøftelserne om handel og miljø;

der er behov for en yderligere indsats for at forbedre grundlaget for miljøpolitik i form af pålidelige og sammenlignelige data, statistikker og indikatorer samt metoder til vurdering af udgifter og fordele i forbindelse med gennemførelse af aktioner eller undladelse heraf;

det er nødvendigt yderligere at udvikle fremgangsmåder til fremme af bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre;

det er nødvendigt at fremme den bedste anvendelse af nye teknikker og teknologier;

det er nødvendigt yderligere at udvikle begrebet "fælles ansvar", navnlig ved at styrke dialogen med og deltagelse af aktører, der er berørt af udviklingen af Fællesskabets politikker og handlinger;

fællesskabsstøtte kan sikre mere sammenhængende og koordinerede aktiviteter på lokalt og regionalt plan vedrørende forhold, der er afgørende for at opnå en bæredygtig udvikling og fremme udveksling af informationer og erfaringer; dette gælder navnlig for territoriale betragtninger i forbindelse med bymiljøet, kystområder og initiativer vedrørende bevaringsværdige områder;

Fællesskabet vil foretage en yderligere udvikling af sine politikker i forbindelse med de af programmet omfattede miljøområder; der vil navnlig blive lagt vægt på et antal områder, hvor handling på fællesskabsniveau vil kunne give de bedste resultater -

TRUFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Fællesskabet bekræfter atter, at det vil gøre en indsats for at gennemføre den fremgangsmåde og strategi, der er beskrevet i programmet "Mod en bæredygtig udvikling", der blev vedtaget af Kommissionen den 18. marts 1992, hilst velkomment i Parlamentets beslutning af 17. november 1992 og godkendt ved Rådets resolution af 1. februar 1993. Medlemsstaterne, virksomheder og borgere tilskyndes til at acceptere deres respektive ansvar og gøre en aktiv indsats for fortsat at gennemføre programmet og søge at fremskynde udviklingen.

Med henblik på at fremskynde udviklingen og sikre en mere effektiv gennemførelse af den i programmet fastlagte fremgangsmåde vil Fællesskabet lægge vægt på fem prioriteter og fem andre emner, der vil fremme programmets gennemførelse.

Uanset disse særlige prioriteter vil Fællesskabet følge alle andre initiativer, der tages under programmet.

Denne afgørelse berører ikke retsgrundlaget for de foranstaltninger, der, selv om de er i overensstemmelse med målsætningerne for de aktioner, der er omhandlet i denne afgørelse, vedtages som led i andre fællesskabspolitikker.

DEL 1 VIGTIGSTE PRIORITETER

Artikel 2

Integration af miljøet i andre politikker

Fællesskabet vil udvikle bedre fremgangsmåder til at integrere miljøet i andre politikker med henblik på at lette udviklingen i retning af en bæredygtig udvikling.

I forbindelse med de sektorer, som programmet sigter mod, vil Fællesskabet lægge vægt på nedenstående prioriteter, hvor fællesskabsaktioner vil give de bedste resultater.

2.1 I forbindelse med landbrug er prioriteterne:

- a) yderligere at udvikle forbindelser mellem landbrugsmarkedsinstrumenterne og miljøkravene i overensstemmelse med reformen af den fælles landbrugspolitik i retning af mindsket afhængighed af markedsprisstøtten, der skal kompenseres gennem direkte støtteforanstaltninger, som, hvor det er hensigtsmæssigt, kan forbindes med miljøhensyn, samt en bedre integration af markedspolitik, udvikling af landdistrikter og miljøpolitik; disse foranstaltninger bør omfatte overvågnings- og rapporteringsforpligtelser,
- b) at sikre regelmæssig rapportering om landbrugets pres på og virkninger for miljøet, for eksempel i form af data om forbrug af gødning og pesticider, forbrug og kvalitet af vand, arealanvendelse osv.,
- c) at fremme ekstensive produktionsmetoder, bæredygtige landbrugsteknologier og økologiske landbrugsprodukter i tæt samarbejde med de involverede aktører. Fællesskabet vil fortsat tilskynde til udvikling af lokale initiativer og sprede oplysninger herom,
- d) yderligere at udvikle en integreret strategi for bæredygtig brug af pesticider, herunder mere detaljerede bestemmelser om distribution og salg af pesticider og anvendelse af erstatningsprodukter for de farligste,
- e) yderligere at udvikle omfattende strategier til udvikling af landdistrikter, herunder overvågning og koordinering af forskellige instrumenter i forbindelse med de pågældende politikker.

Fællesskabet vil udvikle en mere omfattende strategi for skovbrug i forbindelse med en bæredygtig livscyklusorienteret udvikling med henblik på at fremme bedre koordinering af og sammenhæng mellem aktioner og politikker samt med henblik på at følge den internationale udvikling.

2.2 I forbindelse med transport er prioriteterne:

- a) at være mere opmærksom på de faktorer, som betinger efterspørgslen efter transport ved at
 - udvikle foranstaltninger, som sikrer større internalisering af eksterne omkostninger, der indgår i transportpriserne, som en forudsætning for påvirkning af brugernes valg med det formål at nå frem til et mere rationelt niveau for transportefterspørgslen,
 - fremme en bedre integrering af fysisk planlægning og transportplanlægning samt fremme efterspørgselsstyrende foranstaltninger så som anvendelsen af telematik,
- b) at fortsætte bestræbelserne for at begrænse den manglende balance imellem de forskellige transportformer især ved at
 - udvikle og anvende et passende sæt kriterier og metodologier med henblik på en strategisk miljøvurdering af transportinfrastrukturplaner for transeuropæiske net,
 - undersøge mulighederne for fællesskabsfinansiering med henblik på at fremme en bedre ligevægt mellem forskellige transportformer,
 - udforme en ramme for løsning af miljøproblemer forårsaget af trafik med tunge godskøretøjer, bl.a. under hensyn til situationen i transitregionerne,
 - fremme anvendelsen af mere miljøvenlige transportformer, for eksempel ved at tilskynde til anvendelse af offentlige transportmidler,
- c) at foretage en yderligere stramning af bestemmelserne om emissioner og støjniveauer for landevejskøretøjer og luftfartøjer og om brændselskvaliteten, udvikle aktioner, der tilsigter at nedbringe CO₂-emissioner fra personkøretøjer og styrke Fællesskabets bestemmelser vedrørende inspektion og vedligeholdelse af køretøjer,
- d) at fremme udveksling af erfaringer mellem lokale myndigheder om bæredygtige transportinitiativer.

2.3 I forbindelse med energi er prioriteterne:

- a) at støtte udvikling og anvendelse af energibesparende teknologier og praksis, herunder vedvarende energikilder, gennem finansiering, bevidsthedsøgende initiativer og informationsforanstaltninger og at udvikle kriterier for screening af støtteordninger med henblik på at ændre incitament, der har fået en anden virkning end den tilsigtede,
- b) at tilskynde til gennemførelse af alle styringsforanstaltninger på energiefterspørgselssiden, internalisering af eksterne omkostninger og fordele, gennem skatte- og afgiftsmæssige incitament og ved at lade andre instrumenter end skatter og afgifter spille en større rolle samt at forbedre koordineringen af initiativer til højnelse af forbrugernes bevidsthed i Fællesskabets energibesparelssprogrammer,
- c) at lægge mere vægt på energibesparende normer for apparater i det omfang, det er teknisk og økonomisk muligt, og at sørge for, at de mærkes med angivelse af energiforbrug,
- d) at fortsætte udviklingen af en fællesskabsramme for frivillige aftaler i overensstemmelse med konkurrencereglerne.

2.4 I forbindelse med industrien er prioriteterne:

- a) aktivt at støtte industrisektorens løbende udvikling af miljøforvaltningsordninger, revidere EMAS-ordningen (fællesskabsordning for miljøstyring og -revision) og at udvikle programmer for yderligere fremme af industriens miljøbevidsthed, især i små og mellemstore virksomheder, samt for erhvervsuddannelse og teknisk støtte,
- b) at udvikle rammer for en integreret livscyklusorienteret produktpolitik, som blandt andet omfatter en yderligere udvikling af livscyklusanalysen under hensyntagen til eventuelle følger for det indre marked,
- c) at forbedre lovgivningen for at sikre en omfattende og sammenhængende kontrol med forurening fra industrianlæg, at udvikle supplerende rammer for integreret forureningsbekæmpelse, der skal tage højde for de mindre anlægs særlige problemer, og at tilskynde til bedre integrering af eksterne omkostninger,
- d) at udvikle aktioner med det formål at øge industriens bevidsthed om miljøforhold f.eks. i form af bedre erhvervsoplysning, herunder om den bedste tilgængelige teknik, forbedret informationsformidling angående renere teknologier samt fremme af god miljøpraksis,
- e) at udvikle initiativer, som gør det muligt at udvikle miljøvirksomheder,

- f) at prioritere små og mellemstore virksomheders problemer, for eksempel tekniske og økonomiske hindringer for anvendelse af renere miljøteknologi.

2.5 I forbindelse med turisme er prioriteterne:

- a) at sikre regelmæssig rapportering om turismens pres på og virkninger for miljøet, herunder vedrørende bæredygtig udnyttelse af kystområder,
- b) at støtte bevidsthedsskabende kampagner med det formål at fremme en miljøvenlig anvendelse af de turistmæssige ressourcer, herunder de transportmidler, der anvendes til og fra feriestederne,
- c) at fremme gennemførelsen af nye former for god praksis med henblik på en bæredygtig udvikling af turismen.

Artikel 3

Bredere udbud af instrumenter

Fællesskabet vil udvikle og anvende et bredere udbud af instrumenter med henblik på at skabe væsentlige ændringer i nuværende tendenser og praksis i forbindelse med bæredygtig udvikling.

3.1 I forbindelse med udviklingen af effektive, markedsbaserede instrumenter til gennemførelse af politikken vil der blive lagt særlig vægt på:

- a) miljøafgifter og -skatter
- b) anvendelse af begrebet miljøansvar
- c) frivillige miljøaftaler i overensstemmelse med konkurrencereglerne
- d) tilskyndelse til en afgiftsreform, der skal sigte mod at beskytte og forbedre miljøet.

3.2 I forbindelse med horisontale instrumenter er prioriteterne:

- a) at udvikle en fremgangsmåde for VVM-undersøgelser (vurdering af virkning på miljøet) af planer og programmer og at fremme udvikling af metodologier samt materiale til uddannelse og vejledning for miljøvurdering både af projekter og af planer og programmer,
- b) at overveje at udvide EMAS-ordningen til at omfatte andre aktivitetsområder end industrien,
- c) at styrke betydningen af standardisering, især ved at tage hensyn til miljøaspekterne i forbindelse med udarbejdelsen af normer og standarder for industrien,

- d) at udvikle kriterier til vurdering af sammenligneligheden mellem bestående fællesskabspolitikker og -instrumenter, herunder finansiering, og kravene i forbindelse med en bæredygtig udvikling,
 - e) at foretage en fornyet overvejelse af, hvorledes miljøhensyn bedre kan indarbejdes i Fællesskabets regler for offentlige indkøb, samtidig med at der sikres en loyal konkurrence.
- 3.3 Der vil blive lagt særlig vægt på at forbedre anvendelsen af Fællesskabets egne finansielle støttemekanismer til at fremme en bæredygtig udvikling. I forbindelse med Fællesskabets finansieringsmekanismer og navnlig Strukturfondene og Samhørighedsfonden kræver dette bedre integration af miljøovervejelser og en vurdering af disse mekanismers miljøvirkning som et middel til at forbedre kvaliteten af støtteaktioner ud fra en miljømæssig og økonomisk synsvinkel.
- 3.4 Fællesskabet vil fortsætte sin nuværende indsats for fuldt ud at udnytte de muligheder, som nye teknikker og teknologier indebærer for bæredygtighed inden for sektorer som landbrug, fødevarerproduktion, kemisk industri, lægemiddelindustri, miljøoprensning og udviklingen af nye materialer og energikilder.

Artikel 4

Gennemførelse og håndhævelse af lovgivningen

Fællesskabet vil styrke sin indsats på alle niveauer med henblik på at sikre bedre gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivningen.

Prioriteterne er:

- a) at forbedre de retlige rammer for miljøpolitikken ved at vedtage mere sammenhængende og omfattende strategier for specifikke sektorer, ved om fornødent at forenkle de lovgivningsmæssige og administrative procedurer og ved at lægge vægt på, at de vedtagne foranstaltninger skal kunne håndhæves,
- b) at øge betydningen og gennemførelsen af rapporteringskrav i henhold til fællesskabsretten,
- c) at øge og forbedre samarbejdet mellem de myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelse og håndhævelse af lovgivningen,
- d) at overveje, hvorledes adgangen til retssystemet kan forbedres for at lette offentlighedens deltagelse i gennemførelsen og håndhævelsen af miljøpolitikker,
- e) at overveje indførelse af sanktioner for manglende overholdelse af forskrifterne i ny lovgivning.

Artikel 5 Øget bevidsthed

Fællesskabet understreger betydningen af kommunikation, information, almen uddannelse og erhvervsuddannelse som et middel til at fremme bevidstheden om bæredygtig udvikling og fremme adfærdsændringer inden for alle samfundets sektorer. Det vil øge sine bestræbelser på at forbedre EF-borgernes bevidstheds- og informationsniveau med hensyn til bæredygtig udvikling.

Prioriteterne er:

- a) at udarbejde tilgængelige oplysninger om miljøsituationen og at overveje, hvorledes oplysninger om gennemførelsen af fællesskabsretten i forbindelse med miljø gøres tilgængelige med henblik på at øge offentlighedens bevidsthed,
- b) at fremme integrationen af begrebet bæredygtig udvikling i Fællesskabets programmer for almen uddannelse og erhvervsuddannelse,
- c) at udvikle et system til konstant evaluering og passende spredning af resultater fra LIFE-projekter,
- d) at fremme anvendelsen af miljøvenlig praksis inden for Fællesskabets egne institutioner, at lette udveksling af oplysninger om bedste praksis samt at sprede oplysninger i videst muligt omfang.

Artikel 6 Internationalt samarbejde

Fællesskabet vil styrke sin rolle i det internationale samarbejde om miljøforhold og bæredygtig udvikling. Dette kræver navnlig, at det styrker sit samarbejde med landene i Central- og Østeuropa og ved Middelhavet og øger sin rolle i forbindelse med de miljøproblemer, der er angivet i Agenda 21, og i forbindelse med bilateralt og multilateralt samarbejde om bæredygtig udvikling.

6.1 I forbindelse med Central- og Østeuropa er prioriteterne:

- a) yderligere at udbygge en omfattende miljøstrategi som led i strategien med henblik på at forberede de associerede central- og østeuropæiske lande på en eventuel tiltrædelse,
- b) at fortsætte samarbejdet med landene i Central- og Østeuropa på dette område inden for de rammer, der er fastsat i de europæiske aftaler. Dette indebærer fortsat finansielt samarbejde, herunder teknisk bistand navnlig til tilnærmelse af lovgivningen samt dens gennemførelse og håndhævelse, støtte til investering i miljøinfrastruktur og samarbejde for at fremme god miljøpraksis,
- c) at skabe adgang til LIFE-programmet for associerede central- og østeuropæiske lande.

6.2 I forbindelse med Middelhavslandene og Middelhavsområdet er prioriteterne:

- a) inden for rammerne af Barcelona-erklæringen af november 1995 at udvikle en regional strategi gennem en regulær dialog og et udvidet og forbedret samarbejde, navnlig i forbindelse med finansiel og teknisk bistand,
- b) at opstille et handlingsprogram med prioriteter på kort og mellemlangt sigt i forbindelse med Middelhavsområdet og at tilvejebringe en overvågningsmekanisme til gennemførelsen af dette program.

6.3 I forbindelse med internationale miljøforhold er prioriteterne:

- a) før FN's særlige generalforsamlingsmøde i 1997 at udarbejde en meddelelse om gennemførelsen af Agenda 21 i alle relevante fællesskabspolitikker som led i Fællesskabets løbende arbejde til støtte for arbejdet i FN's Kommission for Bæredygtig Udvikling,
- b) at foretage en undersøgelse af den politik, der føres for at indarbejde hensynet til en bæredygtig udvikling i forbindelse med gennemførelsen af Lomé-konventionen, samt at foretage en generel evaluering af Fællesskabets udviklingsbistand for at sikre, at miljøvurderingsordningerne følges,
- c) at støtte internationalt arbejde med at udvikle indikatorer for bæredygtig udvikling og med at måle bistandsydelse, der anvendes til miljøformål,
- d) at arbejde i retning af en styrkelse af bestemmelserne om håndhævelse og løsning af konflikter, når de internationale aftaler skal revideres,
- e) at fortsætte miljøsamarbejdet i Østersøområdet,
- f) at styrke miljøelementet i samarbejdet med NIS (de nye uafhængige stater), navnlig ved at fokusere på opbygning af kapacitet og teknisk bistand inden for TACIS-programmet,
- g) at styrke miljøelementet i samarbejdet med asiatiske og latinamerikanske lande på linje med forordning (EØF) nr. 443/92⁽²⁾ og med de generelle retningslinjer for samarbejdet mellem Fællesskabet og de pågældende regioner.

6.4 I forbindelse med handels- og miljøanliggender er prioriteterne:

- a) at deltage aktivt i internationale drøftelser om erhverv og miljø, hvor Fællesskabet vil fremme en afbalanceret holdning til problemerne i forbindelse med disse to områder, idet der fokuseres på at integrere miljøkrav i det multilaterale handelssystem,

⁽²⁾ EFT nr. L 52 af 27.2.1992, s. 1.

- b) at foretrække multilaterale løsninger på handels- og miljøproblemer under overholdelse af gældende handelsprincipper og fremme gennemsigtigheden i definitionen og gennemførelsen af miljøforanstaltninger, herunder nye instrumenter i miljøpolitikken.

DEL 2

ANDRE EMNER, DER VIL BLIVE VIET SÆRLIG OPMÆRKSOMHED

Artikel 7

Forbedret grundlag for miljøpolitik

Fællesskabet vil sikre, at miljøpolitikken er baseret på pålidelige, sammenlignelige data, statistikker og indikatorer, på sunde, videnskabelige informationer og en vurdering af omkostninger og fordele ved gennemførelse af aktioner eller undladelse heraf.

Der vil blive lagt særlig vægt på:

- a) at identificere og udfylde huller i de eksisterende, grundlæggende statistiske data om miljø, at fremme integrationen af miljøaspekter i data og statistikker om andre politikker og at sikre, at disse data er tilgængelige,
- b) at fremme udviklingen af miljøindikatorer, gennemførelsesindikatorer for alle relevante politikker samt indikatorer for bæredygtig udvikling som grundlæggende indikatorer for måling af fremskridt i retning af en bæredygtig udvikling og muliggøre en fastlæggelse af målsætninger og operationelle mål,
- c) at forbedre forbindelsen mellem videnskabelig forskning, udviklingspolitik og miljøpolitik,
- d) yderligere at udvikle brugen af økonomiske evalueringsteknikker for miljøet (omkostningseffektivitet, cost/benefit- og erhvervskonsekvensanalyser osv.),
- e) at udvikle satellitkonti til nationale konti som et første skridt i retning af integration af miljøaspekter i nationale regnskabsbegreber og -praksis.

Artikel 8

Bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre

Fællesskabet vil yderligere udvikle instrumenter og aktioner rettet mod en forbedring af innovation i erhvervslivet i forbindelse med bæredygtig udvikling og fremme bevidstheden og adfærsændringer hos erhvervsliv og forbrugere med henblik på at nå frem til mere bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre.

Artikel 9

Fælles ansvar og partnerskab

Fællesskabet vil fremme praktiske foranstaltninger til at forbedre delte aktioner og partnerskaber for at sikre en bæredygtig udvikling. Det vil sørge for bedre muligheder for dialog og sikre, at et passende udvalg af aktører inddrages i udformningen og gennemførelsen af politikker og aktioner.

Artikel 10

Fremme af lokale og regionale initiativer

Fællesskabet vil yderligere tilskynde til aktiviteter på lokalt og regionalt plan vedrørende forhold, der er afgørende for at opnå en bæredygtig udvikling, navnlig territoriale betragtninger i forbindelse med bymiljø, landdistrikter, kystområder og øer, den kulturelle arv samt naturområder, der er bevaringsværdige. Der vil blive lagt særlig vægt på:

- a) yderligere at fremme mulighederne for arealplanlægning som et instrument til at lette en bæredygtig udvikling og yderligere at udvikle fællesskabsinitiativerne vedrørende Europa efter år 2000 og de europæiske perspektiver vedrørende fysisk planlægning som grundlag for at skabe enighed blandt politiske beslutningstagere i forbindelse med den arealmæssige indvirkning af sektorvise udviklingspolitikker,
- b) at udvikle en omfattende strategi for byansvar med særlig vægt på støtte til lokale myndigheders aktioner for at gennemføre programmet og den lokale Agenda 21,
- c) at udvikle et demonstrationsprogram for integreret forvaltning af kystområder med henblik på at vise følgerne af forbedrede informations- og høringsmekanismer for at sikre en bæredygtig udvikling og identificere behovet for yderligere initiativer i Fællesskabet og på andre niveauer,
- d) at udvikle en strategi til fremme af lokale initiativer vedrørende udvikling og beskæftigelse for at bidrage til bevaringen af naturområder, der støttes af Strukturfondene.

Artikel 11

Miljøemner

Fællesskabet vil yderligere udvikle sine politikker i forbindelse med programmets miljøemner på grundlag af høje miljøbeskyttelsesnormer og vil lægge vægt på aktioner i forbindelse med nedenstående emner, der kan gennemføres mest effektivt på fællesskabsplan:

- 11.1 I forbindelse med klimaændringer og nedbrydningen af ozonlaget vil der blive lagt særlig vægt på:
 - a) at identificere reduktionsmål for kultveilte (CO₂) og andre drivhusgasser for år 2005 og 2010 og at definere de politikker og foranstaltninger, der er nødvendige for at nå disse mål,

- b) at styrke kontrolforanstaltningerne vedrørende hydrochlorfluorcarboner (HCFC) og methylbromid samt chlorfluorcarboner (CFC) og haloner og at intensivere forskning rettet mod at finde egnede erstatningsprodukter for disse stoffer.
- 11.2 I forbindelse med forsurening og luftkvalitet vil der blive lagt særlig vægt på:
- a) at udvikle en strategi for at sikre, at de kritiske belastninger i forbindelse med udsættelse for forurenende stoffer ikke overskrides,
- b) at fastlægge eller ændre kvalitetsmålsætningerne for specifikke forureningskilder og at udvikle fælles procedurer til evaluering og overvågning af luftkvaliteten.
- 11.3 I forbindelse med forvaltningen af vandressourcer vil der blive lagt særlig vægt på:
- at udvikle en omfattende strategi, der omfatter integreret planlægning for og forvaltning af grundvandet og overfladevandressourcer, hvor der fokuseres på både kvantitative og kvalitative aspekter, og som vil sikre en bæredygtig forvaltning af de regionale, europæiske have.
- 11.4 I forbindelse med affaldsbehandling vil Fællesskabet ajourføre den nuværende affaldsstrategi på baggrund af udviklingen siden 1989. Der vil blive lagt særlig vægt på:
- a) at fastlægge rammer for indsamling af sammenlignelige data,
- b) at udvikle mere sammenhængende definitioner og principper med hensyn til lovgivning om affaldsbehandling, navnlig med henblik på at opnå en konsekvent udformning af lister over farligt affald,
- c) at evaluere erfaringerne fra programmet for prioriterede affaldsstrømme,
- d) at støtte oprettelse af markeder for genbrugsprodukter og sikre, at disse fungerer effektivt, under hensyntagen til livscyklusanalyser,
- e) at udvikle begrebet "producentansvar" under hensyntagen til eventuelle følger for det indre marked og princippet om fælles ansvar.
- 11.5 I forbindelse med støj vil der blive lagt særlig vægt på at udvikle et program for støjsænkning, der skal have til formål at sikre informationer til offentligheden, udarbejdelse af fælles støjindeks, mål for støj kvalitet og støjmissioner fra produkter.
- 11.6 I forbindelse med naturbeskyttelse og biodiversitet vil Fællesskabet i forbindelse med gennemførelsen af sine øvrige politikker sikre fuldstændig integration af hensynene til naturbeskyttelse og biodiversitet.

11.7 I forbindelse med forvaltning af risici og ulykker vil der blive lagt særlig vægt på:

- a) at revidere de gældende bestemmelser om eksport og import af farlige kemikalier, navnlig i forbindelse med princippet om forudgående informeret samtykke,
- b) yderligere at udvikle foranstaltninger vedrørende landbrugs- og ikke-landbrugs-pesticider med henblik på at sikre bæredygtig brug af disse,
- c) yderligere at udvikle en politik, som fuldt ud tager hensyn til Agenda 21 med hensyn til erstatningen eller nedtrapningen af giftige kemikalier,
- d) yderligere at revidere de forskriftsmæssige rammer for ny teknologi.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

ISSN 0254-1459

KOM(95) 647 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

14

Katalognummer: CB-CO-96-037-DA-C

ISBN 92-77-99922-5

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg